

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

ROLE OF SCHOOL ADMINISTRATORS TO SUPPORT LEARNER-CENTERED
LEARNING MANAGEMENT IN SCHOOLS UNDER RATCHABURI PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

สุรพงศ์ อึ้งโพธิ์ / SURAPONG EUNGPHO ¹

ชวน ภาวังกุล / CHUAN PARUNGGUL ²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา และ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนและประสบการณ์ในการทำงาน จำนวน 298 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การใช้สถิติ F-Test

ผลการวิจัย พบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ความคิดเห็นของครูต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ซึ่งจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา, การส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

² อาจารย์ ดร., คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

ABSTRACT

The purposes of this research were to: 1) study the role of school administrators to support learner-centered learning in education institutions; and 2) compare the teachers' opinion on the role of school administrators to support learner-centered learning in education institutions under the Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 2. The sample was 298 teachers in schools under the Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 2 as classified by school size and work experience. The instrument for data collection was a questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, means, standard deviation, and F-test.

The research results were: 1) overall, the role of school administrators to support learner-centered learning in education institutions under the Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 2 was at a high level; 2) overall the teachers' opinion about the role of school administrators to support learner-centered learning in education institutions under the Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 2 as classified by size was not different. When classified by work experience, there was difference in teachers' opinion with statistical significance at .05 level.

Keywords: role of school administrator, support in learner-centered learning

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ สามารถปรับตัวได้ อนึ่งความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสารและการคมนาคม ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ของสังคมไทยอย่างมากมาย ไม่ว่าจะเป็นในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง และศิลปวัฒนธรรม โรงเรียนหรือสถานศึกษาจึงเป็นหน่วยย่อยของระบบการศึกษาและสังคม การจัดการศึกษาจะต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงตามสภาพดังกล่าว การพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ นั้น จึงขึ้นอยู่กับยุทธศาสตร์การบริหารจัดการโรงเรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการบริหารด้านวิชาการ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารโรงเรียน ดังที่ อุทัย บุญประเสริฐ (2540: 34) ได้กล่าวถึง งานวิชาการว่า งานวิชาการมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาภายในโรงเรียน มาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัด เมื่อการบริหารงานด้านวิชาการประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ การพัฒนาการศึกษา จึงจำเป็นต้องเร่งรัดพัฒนาในเชิงคุณภาพมากขึ้น โดยการกำหนดเป็นแนวทางในการปฏิบัติความเป็นเลิศทางการศึกษาของโรงเรียน การที่สถานศึกษาจะประสบผลสำเร็จได้จริงหรือไม่เพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารที่มีความรับผิดชอบ

ในการบริหารจัดการอย่างเต็มความสามารถ และมีทักษะในการบริหาร มีวิสัยทัศน์ ก็จะสามารถพัฒนาสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จได้ ในทางกลับกันหากผู้บริหารขาดทักษะ ประสบการณ์ ความสามารถในการพัฒนาสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบทบาทได้อย่างเหมาะสม ดังกล่าวแล้ว ก็ยากที่จะพัฒนาสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบทบาทได้

กระทรวงศึกษาธิการ (2544: 12) ได้กำหนดบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ว่า เป็นผู้ดำเนินการพัฒนา มีการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การสร้างความร่วมมือและประสานกับบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษาเพื่อการวางแผนพัฒนาการจัดให้มีข้อมูลสารสนเทศ สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อม ตลอดจนวัสดุ อุปกรณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน การนิเทศ ช่วยเหลือ โดยจัดให้มีระบบนิเทศภายใน ระบบประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ การกำกับติดตาม ประเมินผลและมีการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และการสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความเข้าใจความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนตลอดเวลา

ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการบริหารการศึกษา โดยเฉพาะการบริหารสถานศึกษา คือ คน หรือ บุคลากร (man) ซึ่งได้แก่ ผู้บริหาร ครู อาจารย์ เจ้าหน้าที่ และในบรรดาบุคลากรเหล่านี้ เชื่อกันว่า ผู้บริหารเป็นหัวใจและเป็นบุคคลที่มีความสำคัญสูงสุดที่จะกำหนดให้องค์กรเดินไปสู่เป้าหมายอย่างมีทิศทาง ผู้บริหารเป็นผู้กำหนดชะตาของสถานศึกษา เป็นผู้ผลักดันทำให้สถานศึกษาเจริญก้าวหน้า และพัฒนาไปอย่างต่อเนื่อง แต่การที่สถานศึกษาจะประสบความสำเร็จได้จริงหรือไม่เพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารที่มีความรับผิดชอบในการบริหารจัดการอย่างเต็มความสามารถและสติปัญญาทั้งด้านวิชาการ ธุรการ การเงินและพัสดุ บุคลากร อาคารสถานที่ กิจกรรมนักเรียน และความสัมพันธ์ชุมชน ก็จะสามารถพัฒนาสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จสูงสุดได้ ในทางกลับกันหากผู้บริหารขาดทักษะ ประสบการณ์ ความสามารถในการบริหารงานให้สอดคล้องกับบทบาทได้อย่างเหมาะสม ดังกล่าวแล้ว ก็ยากที่จะพัฒนาให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จสูงสุดได้เช่นเดียวกัน (งามพรรณ ธิปัตย, 2546: 2) ผู้บริหารสถานศึกษาเปรียบได้กับผู้นำองค์กรทำหน้าที่บริหารองค์กรนั้นให้สำเร็จบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ความสำเร็จขององค์กรขึ้นอยู่กับการนำทิศทางที่ถูกต้อง องค์กรการศึกษาต้องมีหน้าที่สร้างสรรค์และก่อประโยชน์อย่างสูงสุดในการสร้างประโยชน์ของประเทศชาติ หากปฏิบัติหน้าที่ไม่ดี ก็เท่ากับสร้างความเสียหายและทำลายโครงสร้างทั้งระบบ ไม่เฉพาะตนเองเท่านั้นในการเป็นผู้บริหารโรงเรียนย่อมมีหน้าที่รับผิดชอบตามที่ได้รับมอบหมาย โรงเรียนจะประสบผลสำเร็จจะเจริญก้าวหน้าพัฒนาขึ้นหรือคงอยู่ ขึ้นอยู่กับการเอาใจใส่ต่อหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน ในฐานะผู้นำทางการศึกษาของสถานศึกษาเป็นสำคัญ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2543: 81)

เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับตัวครู และส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนโดยตรง ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจึงมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และช่วยทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วย

ความราบรื่นและมีประสิทธิภาพ ฉะนั้นผู้ที่จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และนำไปใช้ประโยชน์ได้มาก ควรจะเป็นข้อมูลจากครูผู้สอนในโรงเรียนต่าง ๆ เหล่านี้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 มีสถานศึกษาในความดูแลทั้งหมด 150 โรงเรียน ซึ่งการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นแนวคิดที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ให้ความสนใจมาโดยตลอด ทั้งนี้การที่สถานศึกษาจะสามารถจัดการเรียนรู้ดังกล่าวได้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทที่สำคัญในการบริหารสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่แนวคิดดังกล่าว

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 เพื่อที่จะได้ทราบบทบาทของผู้บริหารที่จะนำไปสู่การส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา และยังสามารถนำไปใช้เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาผู้บริหารให้มีพฤติกรรมการบริหารเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนและประสบการณ์ในการทำงาน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้กำหนดขอบเขตดังต่อไปนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 จำนวน 1,306 คน ประกอบด้วย ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 200 คน ครูในโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 824 คน และครูในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 282 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 จำนวน 298 คน ประกอบด้วย ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 46 คน ครูในโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 187 คน และครูในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 65 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยการเปิดตาราง Krejcie & Morgan (1970, อ้างถึงใน วรรณิ แกมเกตุ, 2551: 9) และสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) โดยใช้ขนาดของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 เป็นชั้นในการสุ่มตาม

สัดส่วน ผู้ให้ข้อมูลโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงในแต่ละหน่วยงาน ประกอบไปด้วย หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หรือ หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป จำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 298 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา สำหรับการวิจัยในครั้งนี้

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามขนาดของโรงเรียนและ ประสบการณ์ในการทำงาน ดังนี้

2.1.1 ขนาดของโรงเรียน ได้แก่

- 1) โรงเรียนขนาดใหญ่
- 2) โรงเรียนขนาดกลาง
- 3) โรงเรียนขนาดเล็ก

2.1.2 ประสบการณ์ในการทำงาน ได้แก่

- 1) 1-5 ปี
- 2) 6-10 ปี
- 3) 11-15 ปี
- 4) 16-20 ปี
- 5) 21 ปีขึ้นไป

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาใน 6 ด้าน ประกอบด้วย(กระทรวงศึกษาธิการ, 2544)

1) ด้านภาวะผู้นำ หมายถึง การวางแผนการจ้ดต้งค์กร การนำและการควบคุมจึงจะดำเนินไปได้อย่างราบรื่นและกระบวนการต่าง ๆ ต้องสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดรวมทั้งผู้บริหารจะต้องใช้กระบวนการของการจัดการ เพื่อการได้เข้าถึงเป้าหมายที่สถานศึกษาวางไว้

2) ด้านการสร้างความร่วมมือและสร้างเครือข่าย หมายถึง การสร้างความร่วมมือและ ประสานกับบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษาเพื่อการวางแผนพัฒนา

3) ด้านการจัดการข้อมูลสารสนเทศ หมายถึง การจัดให้มีข้อมูลสารสนเทศ สนับสนุนการจัด สภาพแวดล้อม ตลอดจนวัสดุ อุปกรณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน

4) ด้านการนิเทศ หมายถึง การที่ผู้บริหารจัดให้มีการนิเทศภายในโรงเรียนโดยวางแผน ร่วมกันกับครูดำเนินการนิเทศภายในเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายการศึกษา

5) ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล หมายถึง ผู้บริหารจึงมีหน้าที่ควบคุมดูแลให้ครูได้มีการวัดผลและการประเมินผลของนักเรียนให้เป็นไปตามหลักสูตรกำหนดไว้ อีกทั้งควรได้รับพัฒนาครูในด้าน ความรู้และเทคนิคใหม่ ๆ ในการวัดผลตามสภาพจริงให้มีประสิทธิภาพ

6) ด้านการพัฒนาบุคลากร หมายถึง การสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความเข้าใจความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนตลอดเวลา

วิธีดำเนินการ

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามขนาดของโรงเรียนและประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 สอบถามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาใน 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านภาวะผู้นำ 2) ด้านการสร้างความร่วมมือและสร้างเครือข่าย 3) ด้านการจัดการข้อมูลสารสนเทศ 4) ด้านการนิเทศ 5) ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล 6) ด้านการพัฒนาบุคลากร มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ตามมาตรวัดของ Likert (Likert's scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา อยู่ในระดับ มาก

3 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา อยู่ในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา อยู่ในระดับ น้อย

1 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนการสร้าง ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานทางการศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดขอบเขตและสร้างแบบสอบถาม

2. ออกแบบและสร้างข้อคำถามให้สอดคล้องและครอบคลุมประเด็นที่ศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกขนาดของโรงเรียนและประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 สอบถามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาใน 6 ด้าน จำนวน 60 ข้อ ประกอบด้วย 1) ด้านภาวะผู้นำ 2) ด้านการสร้างความร่วมมือและสร้างเครือข่าย 3) ด้านการจัดการข้อมูลสารสนเทศ 4) ด้านการนิเทศ 5) ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และ 6) ด้านการพัฒนาบุคลากร มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ตามมาตรวัดของ Likert (Likert's scale) คือ มากที่สุด มากปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับร่างเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอรับคำแนะนำพร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไข
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาโดยวิธีหาค่า IOC (index of item objective congruence) และคัดเลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ไว้ใช้ในแบบสอบถาม (ในแบบสอบถามนี้มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.98-1.00)
5. นำแบบสอบถามมาปรับแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำและเสนออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้ง
6. นำแบบสอบถามซึ่งได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับหัวหน้าฝ่ายวิชาการและหัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.95
7. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การวิจัยในครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง เพื่อขอความร่วมมือจากโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2
2. ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่าง
3. เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้รับจากกลุ่มตัวอย่างมาทำการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้คืนมาทั้งหมดตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามขนาดของโรงเรียนและประสบการณ์ในการทำงานโดยแจกแจงความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) พร้อมนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 วิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาใน 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านภาวะผู้นำ 2) ด้านการสร้างความร่วมมือและสร้างเครือข่าย 3) ด้านการจัดการข้อมูลสารสนเทศ 4) ด้านการนิเทศ 5) ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล 6) ด้านการพัฒนาบุคลากร โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยาย โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาอยู่ในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาอยู่ในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาอยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาอยู่ในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 จำแนกขนาดของโรงเรียนและประสบการณ์ในการทำงาน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one way ANOVA) เมื่อพบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่าง จะนำไปทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.44)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านภาวะผู้นำอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.46) โดยด้านที่รองลงมา ได้แก่ ด้านการนิเทศ ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.46) ด้านการกำกับ ติดตามและประเมินผล ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.33) ด้านการพัฒนาบุคลากร ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.41) ด้านการจัดการข้อมูลสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.42) และด้านการสร้างความร่วมมือและสร้างเครือข่าย ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.46) ตามลำดับ ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวม

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านภาวะผู้นำ	4.57	0.46	มากที่สุด	1
2. ด้านการสร้างความร่วมมือและสร้างเครือข่าย	3.86	0.46	มาก	6
3. ด้านการจัดการข้อมูลสารสนเทศ	3.99	0.42	มาก	5
4. ด้านการนิเทศ	4.05	0.46	มาก	2
5. ด้านการกำกับ ติดตามและประเมินผล	4.01	0.33	มาก	3
6. ด้านการพัฒนาบุคลากร	4.00	0.41	มาก	4
รวม	4.08	0.31	มาก	

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ในการทำงาน

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ความคิดเห็นของครู	df	SS	MS	F	Sig
ด้านภาวะผู้นำ					
ระหว่างกลุ่ม	2	8.33	4.17	22.16	.00*
ภายในกลุ่ม	295	55.47	.19		
รวม	297	63.80			
ด้านการสร้างความร่วมมือและสร้างเครือข่าย					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.46	.02	.11	.90
ภายในกลุ่ม	295	64.57	.22		
รวม	297	64.62			

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน (ต่อ)

ความคิดเห็นของครู	df	SS	MS	F	Sig
ด้านการจัดการข้อมูลสารสนเทศ					
ระหว่างกลุ่ม	2	1.29	.65	3.588	.03*
ภายในกลุ่ม	295	53.09	.18		
รวม	297	54.38			
ด้านการนิเทศ					
ระหว่างกลุ่ม	2	3.49	1.75	8.41	.00*
ภายในกลุ่ม	295	61.31	.21		
รวม	297	64.81			
ด้านการกำกับ ติดตามและประเมินผล					
ระหว่างกลุ่ม	2	.96	.48	4.39	.01*
ภายในกลุ่ม	295	32.11	.11		
รวม	297	33.06			
ด้านการพัฒนาบุคลากร					
ระหว่างกลุ่ม	2	.12	.06	.34	.71
ภายในกลุ่ม	295	50.13	.17		
รวม	297	50.25			
ภาพรวม					
ระหว่างกลุ่ม	2	.25	.12	1.27	.28
ภายในกลุ่ม	295	28.66	.10		
รวม	297	28.91			

*p < .05 , ** p < .01

เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านภาวะผู้นำ ด้านการจัดการข้อมูลสารสนเทศ ด้านการกำกับติดตาม และด้านการนิเทศ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 สำหรับด้านการสร้างความร่วมมือและสร้างเครือข่าย และด้านการพัฒนาบุคลากร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ดังปรากฏในตารางที่ 2

เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ของครู ในภาพรวมแตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านภาวะผู้นำ ด้านการสร้างความร่วมมือและสร้างเครือข่าย ด้านการจัดการข้อมูลสารสนเทศ ด้านการนิเทศ ด้านการกำกับติดตามประเมินผล และด้านการพัฒนาบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ดังปรากฏในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ความคิดเห็นของครู	df	SS	MS	F	Sig
ด้านภาวะผู้นำ					
ระหว่างกลุ่ม	4	2.01	.50	2.39	.05*
ภายในกลุ่ม	293	61.79	.21		
รวม	297	63.80			
ด้านการสร้างความร่วมมือและสร้างเครือข่าย					
ระหว่างกลุ่ม	4	8.05	2.01	10.42	.00**
ภายในกลุ่ม	293	56.57	.19		
รวม	297	64.62			
ด้านการจัดการข้อมูลสารสนเทศ					
ระหว่างกลุ่ม	4	2.93	.73	4.18	.00**
ภายในกลุ่ม	293	51.44	.18		
รวม	297	54.38			

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ความคิดเห็นของครู	df	SS	MS	F	Sig
ด้านการนิเทศ					
ระหว่างกลุ่ม	4	9.80	2.45	13.05	.00**
ภายในกลุ่ม	293	55.00	.19		
รวม	297	64.81			
ด้านการกำกับติดตามผล					
ประเมินผล					
ระหว่างกลุ่ม	4	3.16	.79	7.73	.00**
ภายในกลุ่ม	293	29.91	.10		
รวม	297	33.06			
ด้านการพัฒนาบุคลากร					
ระหว่างกลุ่ม	4	3.66	.91	5.75	.00**
ภายในกลุ่ม	293	46.59	.16		
รวม	297	50.25			
ภาพรวม					
ระหว่างกลุ่ม	4	3.38	.85	9.71	.00**
ภายในกลุ่ม	293	25.53	.09		
รวม	297	28.91			

*p < .05 , ** p < .01

จากตารางที่ 3 สรุปว่าความคิดเห็นของครูต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ของครู ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสร้างความร่วมมือและสร้างเครือข่าย ด้านการนิเทศ ด้านการกำกับติดตามและประเมินผล และด้านการพัฒนาบุคลากร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 ในขณะที่ ด้านการจัดการข้อมูลสารสนเทศ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จึงทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe ดังนี้

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารด้านการสร้าง
ความร่วมมือและสร้างเครือข่าย จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ประสบการณ์ใน การทำงาน	1-5 ปี	6-10 ปี	11-15 ปี	16-20 ปี	21 ปีขึ้นไป
1-5 ปี		.833	.005*	.084	.005*
6-10 ปี			.001*	.092	.000*
11-15 ปี				.480	.977
16-20 ปี					.515

*p<.05

จากตารางที่ 4 เมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1-5 ปี กับ ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11-15 ปี และ 21 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี กับ ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11-15 ปี และ 21 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารด้านการจัดการข้อมูล
สารสนเทศ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ประสบการณ์ใน การทำงาน	1-5 ปี	6-10 ปี	11-15 ปี	16-20 ปี	21 ปีขึ้นไป
1-5 ปี		.449	.081	.051	.435
6-10 ปี			.615	.432	1.00
11-15 ปี				1.00	.303
16-20 ปี					.100

*p<.05

จากตารางที่ 5 เมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน
ความคิดเห็นในด้านการจัดการข้อมูลสารสนเทศ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารด้านการนิเทศ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ประสบการณ์ในการทำงาน	1-5 ปี	6-10 ปี	11-15 ปี	16-20 ปี	21 ปีขึ้นไป
1-5 ปี		1.00	.134	.006	.375
6-10 ปี			.001*	.000*	.002*
11-15 ปี				.562	.663
16-20 ปี					.001*

*p<.05

จากตารางที่ 6 เมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10ปี กับ ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11-15 ปี 16-20ปีและ 21 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 16-20 ปี กับครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 21 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ประสบการณ์ในการทำงาน	1-5 ปี	6-10 ปี	11-15 ปี	16-20 ปี	21 ปีขึ้นไป
1-5 ปี		.937	.014	.061	.061
6-10 ปี			.001*	.012	.003*
11-15 ปี				.871	.625
16-20 ปี					.998

*p<.05

จากตารางที่ 7 เมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10ปี กับ ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11-15 ปี และ 21 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารด้านการพัฒนาบุคลากร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ประสบการณ์ ในการทำงาน	1-5 ปี	6-10 ปี	11-15 ปี	16-20 ปี	21 ปีขึ้นไป
1-5 ปี		.844	.344	.016	.146
6-10 ปี			.663	.004*	.139
11-15 ปี				.359	.993
16-20 ปี					.243

*p<.05

จากตารางที่ 8 เมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10ปี กับ ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 16-20 ปี มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยข้างต้น สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีระดับมากที่สุด มี 1 ด้าน คือ ด้านภาวะผู้นำ แสดงให้เห็นว่าบทบาทของผู้บริหารด้านการเป็นผู้นำส่งผลต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษา มากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะ ภาวะผู้นำเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารโรงเรียน โดยผู้นำจะต้องมีการกำหนดนโยบาย วางแผนงาน ดำเนินการตามนโยบายหรือแนวทางที่ได้วางแผนได้ นอกจากนี้ผู้นำจะต้องมีการประสานกับฝ่ายต่าง ๆ ทั้งครู บุคลากรในโรงเรียน ตลอดจนผู้ปกครอง และนักเรียน เพื่อให้ทราบและเข้าใจถึงแนวนโยบายต่าง ๆ การดำเนินการต่าง ๆ ในโรงเรียนโดยเฉพาะการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษานั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยภาวะผู้นำเป็นตัวขับเคลื่อนการดำเนินการต่าง ๆ ให้ประสบผลสำเร็จดังเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเกรียงศักดิ์ ศีลา (2544) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทการพัฒนาบุคลากรเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด เชียงราย ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนได้มีบทบาทในการสนับสนุนให้มีการปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก โดยเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการวางแผน การกำหนดให้การพัฒนาบุคลากรเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ เป็นนโยบายแผนงาน/โครงการที่ชัดเจนในการปฏิบัติ และการสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการในการพัฒนาบุคลากรเพื่อปฏิรูป

การเรียนรู้ ส่วนด้านการพัฒนาบุคลากร ผู้บริหารได้มีการส่งเสริมให้ครูได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนาบุคลากรอย่างทั่วถึง การส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด วิเคราะห์ วางแผนปฏิบัติจริงและสรุปสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง และการอำนวยความสะดวกในปฏิรูปการเรียนรู้ โดยการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เหมาะสม ด้านการตรวจสอบการพัฒนาบุคลากร ผู้บริหารได้เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการตรวจสอบประเมินผลทุกขั้นตอนอย่างเป็นระบบ และการติดตามผลโดยเน้นการนำความรู้จากการพัฒนาไปปฏิบัติจริง และด้านการปรับปรุงแก้ไขการพัฒนาบุคลากร ผู้บริหารได้ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการนำผลการตรวจสอบมาใช้แก้ไขปรับปรุงการพัฒนาบุคลากรในครั้งต่อไป และมีการระดมพลังสมองจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไขการพัฒนาบุคลากร สอดคล้องกับงานวิจัยของชวลิต เจนเจริญ (2553) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนอำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของศุทธา จักคาม (2555) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารภูมิปัญญาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะขนาดของโรงเรียนเป็นเพียงการกำหนดตามจำนวนบุคลากรที่อยู่ในโรงเรียน ซึ่งมีทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ โดยการกำหนดขนาดของโรงเรียนนั้นเป็นการกำหนดไว้เพื่อจำแนกการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ให้เหมาะสมตามขนาดของโรงเรียน ซึ่งจะเห็นได้ว่าในด้านการสร้างความร่วมมือและสร้างเครือข่าย ด้านการกำกับติดตามและประเมินผล รวมไปถึงด้านการพัฒนาบุคลากรนั้นไม่แตกต่างกัน เนื่องจากการกำหนดและระบุให้ทุกโรงเรียนจะต้องมีการดำเนินการเช่นเดียวกัน ไม่ว่าจะโรงเรียนขนาดใดก็ตามแต่ด้านภาวะผู้นำ ด้านการจัดการข้อมูลสารสนเทศ และด้านการนิเทศ กลับมีความแตกต่างกัน เนื่องจากผู้บริหารที่มีประสบการณ์และมีความสามารถสูงโดยส่วนใหญ่จะอยู่ที่โรงเรียนขนาดใหญ่ เพราะต้องอาศัยการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงส่งผลต่อภาวะผู้นำของแต่ละขนาดของโรงเรียน เนื่องจากโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ ผู้บริหารจะมีภาวะผู้นำที่สูงเนื่องด้วยต้องบริหารจัดการโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ จึงทำให้ผู้บริหารต้องบริหารจัดการในหลายภาคส่วนให้มีความชัดเจน มีความรับผิดชอบที่สูงขึ้น นอกจากนี้ยังต้องมีการสื่อสารในโรงเรียนให้ทั่วถึงเพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการที่ครบถ้วนในทุกภาคส่วน ส่วนในด้านการจัดการข้อมูลสารสนเทศนั้น โรงเรียนที่มีขนาดใหญ่จะมีทรัพยากรต่าง ๆ ที่สามารถอำนวยความสะดวกได้มากกว่า จึงก่อให้เกิดความแตกต่างกันในด้านของการบริหารจัดการ และด้านการนิเทศ ในโรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวน

ครูน้อย อาจมีการนิเทศแบบไม่เป็นทางการตั้งโรงเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมศักดิ์ พระเดชกิง (2545) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการปฏิรูปการจัดการเรียน การสอนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมาที่พบว่า ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของ ผู้บริหารสถานศึกษาในการปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยรวม ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรรัตน์ วิสุธ (2548) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของ ผู้บริหารสถานศึกษาต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 ที่พบว่า ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็น เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ งานวิจัยของจิรพงษ์ ศรีรุ่ง (2548) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการปฏิรูปการเรียนรู้ ในโรงเรียนสังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 5 ที่พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดเทศบาล 5 จำแนกตามขนาดของ โรงเรียน ไม่แตกต่างกัน

ในขณะที่ ความคิดเห็นของครูต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมสนับสนุน การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เนื่องจาก ผู้ที่มีประสบการณ์ 6-10 ปี มีความคิดเห็นที่แตกต่างกับผู้ที่ไม่มีประสบการณ์ในกลุ่มอายุอื่น ๆ ในด้าน การสร้างความร่วมมือและเครือข่ายด้านการนิเทศ ด้านการกำกับติดตาม และด้านประเมินผล ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน เนื่องจากครูที่มีประสบการณ์ในการสอนหรือการทำงานในโรงเรียนมาอย่างยาวนานย่อมมี ความคาดหวังต่อผู้บริหารมากกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไสว สายยศ (2553) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการสนับสนุนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีรินทร์ เขต 3 ที่พบว่า ครูปฏิบัติการสอนที่มี ประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการสนับสนุนการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีรินทร์ เขต 3 ด้านบทบาทของครู ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกันกับครูปฏิบัติการสอนที่มีประสบการณ์ 10-20 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของอารีย์ สมนุนติ (2549) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนางานห้องสมุดโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญของโรงเรียน ในเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ที่พบว่า ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนา งานห้องสมุดโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ ตามความคิดเห็นของบุคลากรครูที่ทำการสอนกลุ่มสาระ การเรียนรู้ และประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง สถิติ และ สอดคล้องกับงานวิจัยของอำนาจ เงินงามมี (2557) ที่วิจัยเรื่อง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริม

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนสหวิทยาเขตสัตตบงกช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ที่พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหาร สถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนสหวิทยาเขตสัตตบงกช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

จากการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อ การนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1.1. ในเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าด้านการสร้าง ความร่วมมือและสร้างเครือข่าย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับที่น้อยที่สุด ดังนั้นควรมีสร้างความร่วมมือและสร้าง เครือข่ายให้มากยิ่งขึ้น โดยอาจเชิญบุคคลภายนอกมาเป็นวิทยากร หรือมีหลักสูตรระยะสั้นเพื่อเสริมวิชาชีพ ให้คนในชุมชน นอกจากนี้การที่โรงเรียนจัดห้องไว้ให้สำหรับผู้ปกครองก็น่าจะช่วยให้เกิดความร่วมมือ จากผู้ปกครองมากยิ่งขึ้น

1.2. ในเรื่องความคิดเห็นของครูต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมสนับสนุน การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ประสบการณ์ของครูในภาพรวมนั้น มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ดังนั้นผู้บริหาร จึงควรที่จะคำนึงถึงครูที่มีประสบการณ์ที่แตกต่างกัน โดยอาจจะสร้างความร่วมมือภายในโรงเรียนให้มากยิ่งขึ้น จัดให้มีการนิเทศโดยครูที่มีประสบการณ์ เพื่อเกิดการถ่ายทอดให้กับครูรุ่นใหม่

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อ การวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ควรมีการวิจัยบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ของสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดอื่น ๆ

2.2 ควรมีการวิจัยบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครูของสถานศึกษา

สรุป

การวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับมากที่สุด มี 1 ด้าน คือ ด้านภาวะผู้นำ และด้านที่มีระดับมาก มี 5 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการนิเทศ ด้านการกำกับ ติดตามและประเมินผล ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดการข้อมูลสารสนเทศ และด้านการสร้างความร่วมมือและสร้างเครือข่าย

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 จำแนกตาม ขนาดของโรงเรียน และ ประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า (1) ความคิดเห็นของครูต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านภาวะผู้นำ และด้านการนิเทศ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ในขณะที่ด้านการสร้างความร่วมมือและสร้างเครือข่าย ด้านการจัดการข้อมูลสารสนเทศ ด้านการกำกับ ติดตามและประเมิน และด้านการพัฒนาบุคลากร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 (2) ความคิดเห็นของครูต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสร้างความร่วมมือและสร้างเครือข่าย ด้านการจัดการข้อมูลสารสนเทศ ด้านการนิเทศ ด้านการกำกับติดตามประเมินผล และด้านการพัฒนาบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ในขณะที่ด้านภาวะผู้นำไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ: พัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). **การจัดการเครือข่าย: กลยุทธ์สำคัญสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ชัคเชสมิเดีย.
- เกรียงศักดิ์ สีลา. (2544). **บทบาทการพัฒนาบุคลากรเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏเชียงราย.

- งามพรรณณ ธิปัตย. (2546). **ความคาดหวังของครูผู้สอนต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาเอกชน จังหวัดสุราษฎร์ธานี.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จิรพงษ์ ศรีรุ่ง. (2548). **บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 5.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- ชวลิต เจนเจริญ. (2553). **บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนอำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- พัทธรัตน์ วิสุณ. (2548). **บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- วรรณิ์ แกมเกต. (2551). **วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุทธา จักคาม. (2555). **บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารภูมิปัญญาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต.
- สมศักดิ์ พระเดชกิง. (2545). **การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- ไสว สายยศ. (2553). **การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการสนับสนุนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุรินทร์ เขต 3.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- อารีย์ สนุ่นดี. (2549). **บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนางานห้องสมุดโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2.** ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- อำนาจ เงินงามมี. (2557). **บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในสหวิทยาเขตสัตตบงกช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย ศรีปทุม.

อุทัย บุญประเสริฐ. (2540). **หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน**. กรุงเทพฯ: เอส. ดีเพรส.